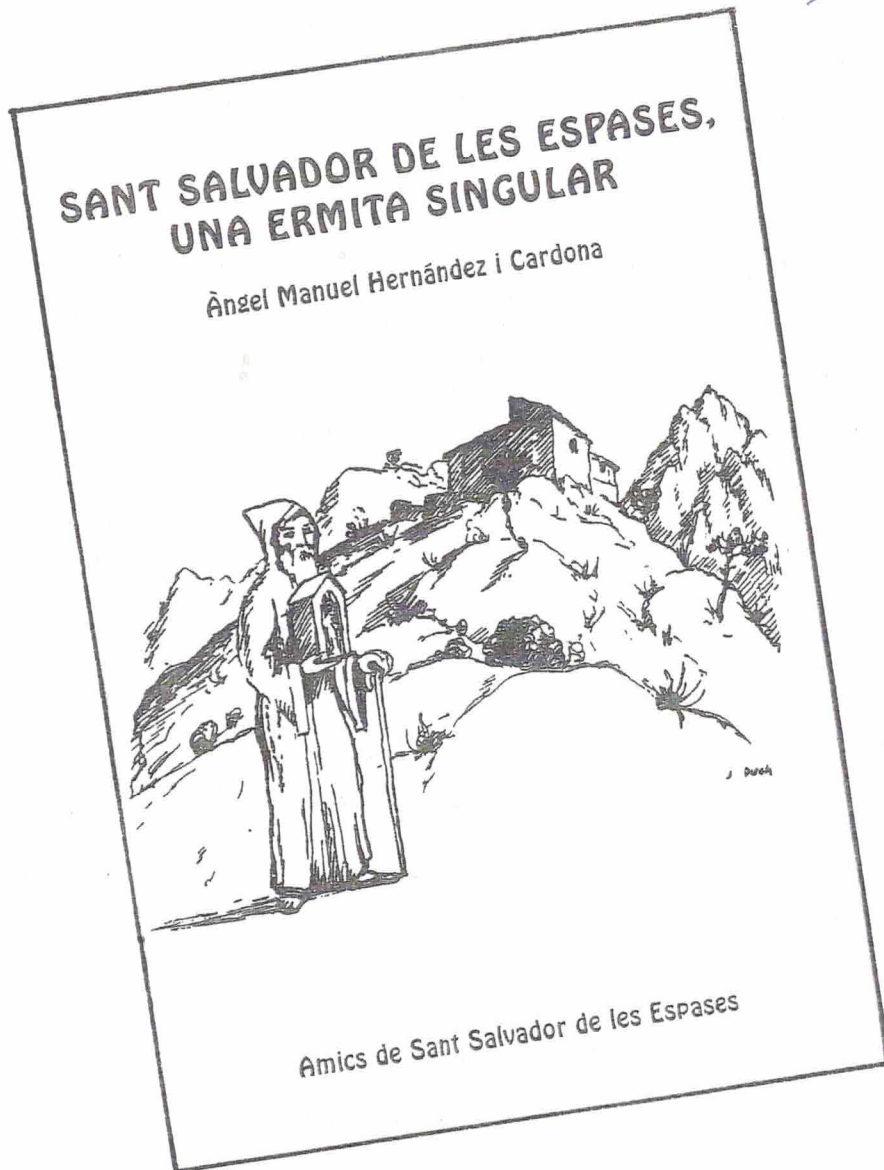

*Salutacions cordials
als companers de la Catedral de València*

PRESENTACIÓ DEL LLIBRE

*Àngel M. Hernández
1-4-08*

Dijous, 13 de març de 2008
a les vuit del vespre

Centre Excursionista de Terrassa
(Sant Llorenç, 10)

ENTRADA LLIURE

LES CAMPANES VELLES DE VACARISSES

M'agrada començar aquests llibres sobre Sant Salvador de les Espases amb campanes i acabar-los amb campanes. En aquest m'acomiaré amb les campanes velles de l'església parroquial de Sant Pere i Sant Feliu de Vacarisses. Deixaré per a una altra ocasió les campanes noves, instal·lades el 1982, i la campana de l'església de Torreblanca, col·locada i beneïda l'any 1949.

El so de les campanes d'un poble forma part de la seva essència, de la seva idiosincràsia, de la seva història, en definitiva, és consubstancial amb el propi poble i els seus habitants. Així ho entén la feligresia vacarissana, una «comunitat de fe i amor, oberta a tots, acollidora i fraternal», i ho expressa en el número 157 d'abril-maig de 1981 del periòdic *Vacarisses, Balcó de Montserrat*: «El so de les campanes del poble el portem molt endins: no és el so solemne de les grans catedrals, però per a nosaltres és el nostre, el millor, el que ens parla més clar, el que més coses ens diu.»

La data de la campana més vella: MDI.
Fotografia de l'autor.

Una vaca, emblema de Vacarisses, a la campana del segle XVI.
Fotografia de l'autor.

El dia 11 de desembre de 2005, amb el beneplàcit del senyor rector, reverend Sebastià Codina, i acompanyat per en Josep Torras, vaig pujar a dalt del campanar de Vacarisses per tal de veure les campanes. La pujada oferia algun risc, però tots dos vam fer via amunt.

Hi ha quatre campanes, dues antigues i dues recents. Aquestes reemplacen altres dues que van desaparèixer al començament de la guerra civil.

La campana més vella, la que toca les hores, és de l'any 1501. És, doncs, més antiga que l'església actual, cosa que ja sospitava l'erudit Antoni Flotats (1982:5).

La campana de les hores mesura 78 centímetres d'alçada i 75 de diàmetre basal. Conté la inscripció llatina de «Crist venç, regna, impera» i diverses figures, com la crucifixió i l'arcàngel sant Miquel. A l'esquerra d'aquesta figura es troba la data, amb numeració romana. Les xifres M, D i I estan flanquejades per unes tesselles amb una creu sobre l'Anyell de Déu. A la dreta de l'arcàngel es troba la figura emblemàtica de la vaca en posició de

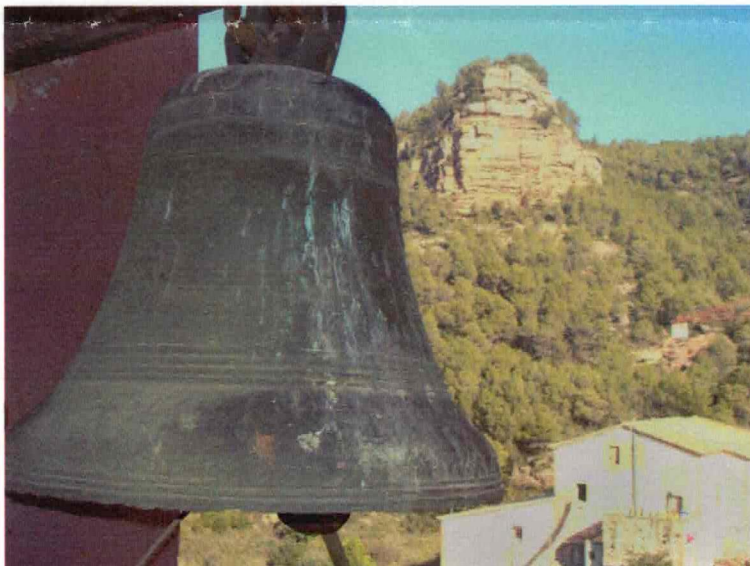

descans i mirant cap a la dreta. A una banda i a l'altra de la vaca apareixen, amb tipologia gòtica, les lletres V i A, inicials del mot toponímic.

Aquesta representació de la vaca com a símbol del poble, és, sense cap mena de dubte, la més antiga que es coneix.

D'altra banda, la datació realitzada conjuntament amb el senyor Torras i donada a conèixer l'any 2006 al número 455 de *Vacarisses, Balcó de Montserrat*, permet considerar aquesta campana, migmil·lenària, com una de les més antigues de Catalunya. Això és així perquè moltes campanes s'han perdut durant les guerres, cobejades com a material per a fer canons. Fins i tot durant l'última guerra civil espanyola, com ja ha estat dit, se'n perderen dues a Vacarisses.

L'altra campana antiga és tres segles posterior, concretament de l'any 1806. Mesura 55 centímetres d'alçada i 52 de diàmetre basal. Duu les inscripcions «Ave Maria gratia plena» i un «ora pro nobis» referit a sant Josep i sant Fermí. També hi apareix gravat

La campana del 1806 i, al fons, el Cingle Gran.

Fotografia de l'autor.

← el nom del fonedor Felicià Tarentino i la data de construcció. Completa la iconografia una imatge de la Verge i una altra de santa Bàrbara. És significativa aquesta presència en el campanar de la imatge de la santa comunidora de llamps i tempestes. També és interessant la representació d'un canó, amb la qual cosa aquesta imatge demostra que al començament del segle XIX santa Bàrbara ja era considerada patrona de l'arma d'Artilleria. A més, com és habitual, la santa porta la palma del martiri i apareix al costat de la torre en la qual, segons la tradició hagiogràfica, la va tancar el seu pare. Aquest, de nom Diòscor, en haver abraçat Bàrbara la fe de Jesucrist, la martiritzà. Tot just després d'haver-li donat mort, un llamp caigué sobre el descostat pare i el fulminà.

Recordem, d'altra banda, que santa Bàrbara és representada també en la predel·la o part basal de l'antic retaule gòtic de Sant Salvador de les Espases, actualment conservada al Museu de Terrassa, situat al Castell-cartoixa de Vallparadís.

Imatge de santa Bàrbara a la campana del segle XIX.
Fotografia de l'autor.